Nederland aan het roer!

Het voorzitterschap van de EU

Naam ______________________________ Klas __________

Europees Parlement

EU 2016

Spiekbriefje

Introductie

Het Marineterrein bij het Scheepvaartmuseum in Amsterdam is het visitekaartje van Nederland gedurende het Nederlandse voorzitterschap van de Europese Unie (EU). Van 1 januari tot 1 juli 2016 worden hier allerlei vergaderingen en evenementen georganiseerd. Onder de vele genodigden die naar Amsterdam komen zijn veel ambtenaren die met de EU werken. Een aantal van hen wil graag met Nederlandse jongeren over hun werk voor de Europese Unie te spreken. Misschien ook bij jullie in de klas?!

Nu denk je misschien, het Nederlands voorzitterschap van de EU, wat heb ik er mee te maken?! In deze lesmodule willen we jou laten zien wat het belang van het voorzitterschap voor Nederland is en welke kansen er liggen. We laten zien dat Europese wetgeving jouw dagelijks leven meer bepaalt dan je misschien zou denken. En we gaan op zoek naar manieren waarop jij als jongere je stem kunt laten horen over wat jij belangrijk vindt in Europa. Hoe dient de toekomst van de Europese Unie er volgens jou uit te zien?

Hoofdstuk 1: Oorsprong Europese Unie

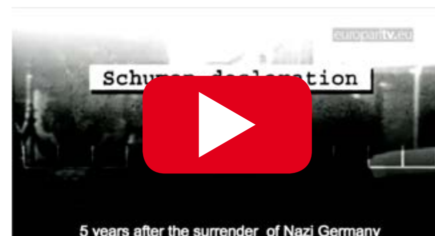

Dit nooit meer! Plus jamais!

Grote delen van Europa lagen in puin en 80 miljoen mensen kwamen om in de Eerste en Tweede Wereldoorlog. De aartsvijanden Frankrijk en Duitsland moesten een manier vinden om elkaar te gaan vertrouwen, zodat de kans op een nieuwe oorlog af zou nemen.

Nie wieder! Never again!

In 1952 verbonden zes landen hun kolen- en staalindustrie met elkaar zodat er geen wapens meer gemaakt konden worden.

"Ontstaan van de EU"

"The Fathers of Europe"

Bekijk de video's Welke zes landen gingen met elkaar samenwerken en hoe heet het verdrag dat zij tekenden?

De samenwerking van de zes landen is in de loop der jaren uitgebreid van een economisch partnerschap naar een partnerschap op velerlei terreinen, zoals landbouw, handel, milieu, energie, mensenrechten, vrede, en het verbeteren van leef- en werkomstandigheden voor de Europese burgers. Inmiddels bestaat de Europese Unie uit 28 landen, die ook wel lidstaten worden genoemd. De lidstaten hebben veel afspraken met elkaar gemaakt over hoe ze met elkaar kunnen samenwerken. Die afspraken zijn vastgelegd in verdragen.

Zoek op: Hoe heet het laatste verdrag dat de landen van de EU hebben ondertekend? En wanneer was dat?

Zoek op: Hoeveel inwoners telt de Europese Unie?

Zoek op: En hoeveel inwoners hebben de Verenigde Staten?

Hoofdstuk 2: Hoe werkt de Europese Unie?

Een groot deel van de nieuwe wetten die in Nederland worden gemaakt, is het gevolg van afspraken die de lidstaten samen gemaakt hebben. Sommige problemen, zoals schoon drinkwater, kunnen immers beter opgelost worden met elkaar. Andere problemen, zoals studiefinanciering kan het land zelf beter regelen. De discussie over wat de Europese Unie wel zou moeten regelen en wat niet, is al zo oud als de samenwerking zelf.

Kijk eens op www.europa.eu en zoek de thema's op waar de EU invloed op heeft. Welke thema's spreken jou aan?

Het is niet altijd gemakkelijk om met 28 landen tot een beslissing te komen. In de Europese Unie zijn daarom verschillende instellingen opgericht die elk hun eigen taak hebben bij het nemen van een Europees besluit of het maken van een Europese wet:

De Europese Raad aan de top!

De Europese Raad bestaat uit de regeringsleiders en staatshoofden van de 28 lidstaten. Zij bepalen de grote lijnen van de Europese politiek. Zij komen minstens vier keer per jaar bijeen in Brussel. Dit wordt een Europese Top genoemd. Echter, er zijn ook extra 'toppen' zoals voor de problemen met Griekenland of voor de situatie van de bootvluchtelingen op de Middellandse Zee. De Europese Raad bepaalt de strategie van de EU, de grote beleidslijnen van Europa.

Wie is de vertegenwoordiger van Nederland in de Europese Raad?

De Europese Raad heeft ook een voorzitter, Donald Tusk.

De Europese Commissie ontwerpt wetten!

De Europese Commissie maakt voorstellen voor EU-wetten. Dit is het alleenrecht van de Commissie. De Europese Commissie controleert ook of alle EU-landen die wetten invoeren. De Commissie wordt bestuurd door 28 Eurocommissarissen (één van elke lidstaat). Elke Eurocommissaris is verantwoordelijk voor een beleidsterrein, een thema. Bij het opstellen van wetsvoorstellen houdt de Commissie altijd rekening met de strategieën van de Europese Raad en de adviezen van het Europees Parlement. Ambtenaren van de Europese Commissie schudden een wetsvoorstel dus niet uit hun mouw. Zij praten en vergaderen regelmatig met andere groepen die belang hebben bij zo'n voorstel. Denk hierbij aan lobbygroepen, bedrijven en consumentenorganisaties en andere belanghebbenden.

Hoe heet de Nederlandse Eurocommissaris en wat is zijn/haar beleidsterrein/ verantwoordelijkheid?

De voorzitter van de Europese Commissie is Jean-Claude Juncker.

De Raad van Ministers (De Raad): het belang van de lidstaten.

De Raad van Ministers van de EU, of kortweg De Raad heeft ook 28 leden. De samenstelling van de Raad is afhankelijk van het onderwerp dat besproken wordt. Als het onderwerp bijvoorbeeld onderwijs is, komen de ministers van onderwijs uit alle lidstaten bijeen. Gaat het over landbouw, dan bestaat de Raad uit de ministers van landbouw. Zo behartigen de ministers hun landsbelangen in de EU. Het voorzitterschap van de Raad wisselt per halfjaar. Nederland is voorzitter in de periode januari 2016 tot juli 2016.

Welk land is voorzitter van juli 2016 tot en met december 2016?

Het Europees Parlement: het belang van de burger

Het Europees Parlement is de enige instelling waarbij je de leden direct kunt kiezen om jou te vertegenwoordigen. Eens in de vijf jaar zijn hiervoor Europese verkiezingen. De gekozen leden heten Europarlementariërs, er zijn er in totaal 751.

Het Europees Parlement neemt **samen** met De Raad de wetsvoorstellen van de Europese Commissie aan, of verandert ze of keurt de wetsvoorstellen af. Ook bepaalt het Europees Parlement samen met De Raad hoeveel geld de Europese Unie mag uitgeven en waar dit geld aan besteed wordt. Dit wordt ook wel het begrotingsrecht genoemd.

De voorzitter van het Europees Parlement is Martin Schulz.

Hoeveel Nederlanders zitten er in het Europees Parlement?

Welk land heeft de meeste leden in het Europees Parlement en hoeveel zijn dit er?

Europees Parlement vergadert.

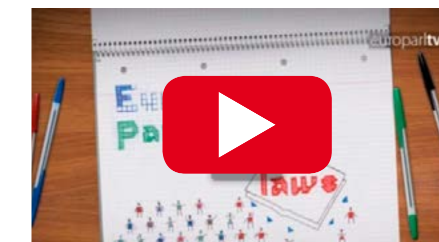

De Raad vergadert.

"Hoe werkt het Europarlement?"

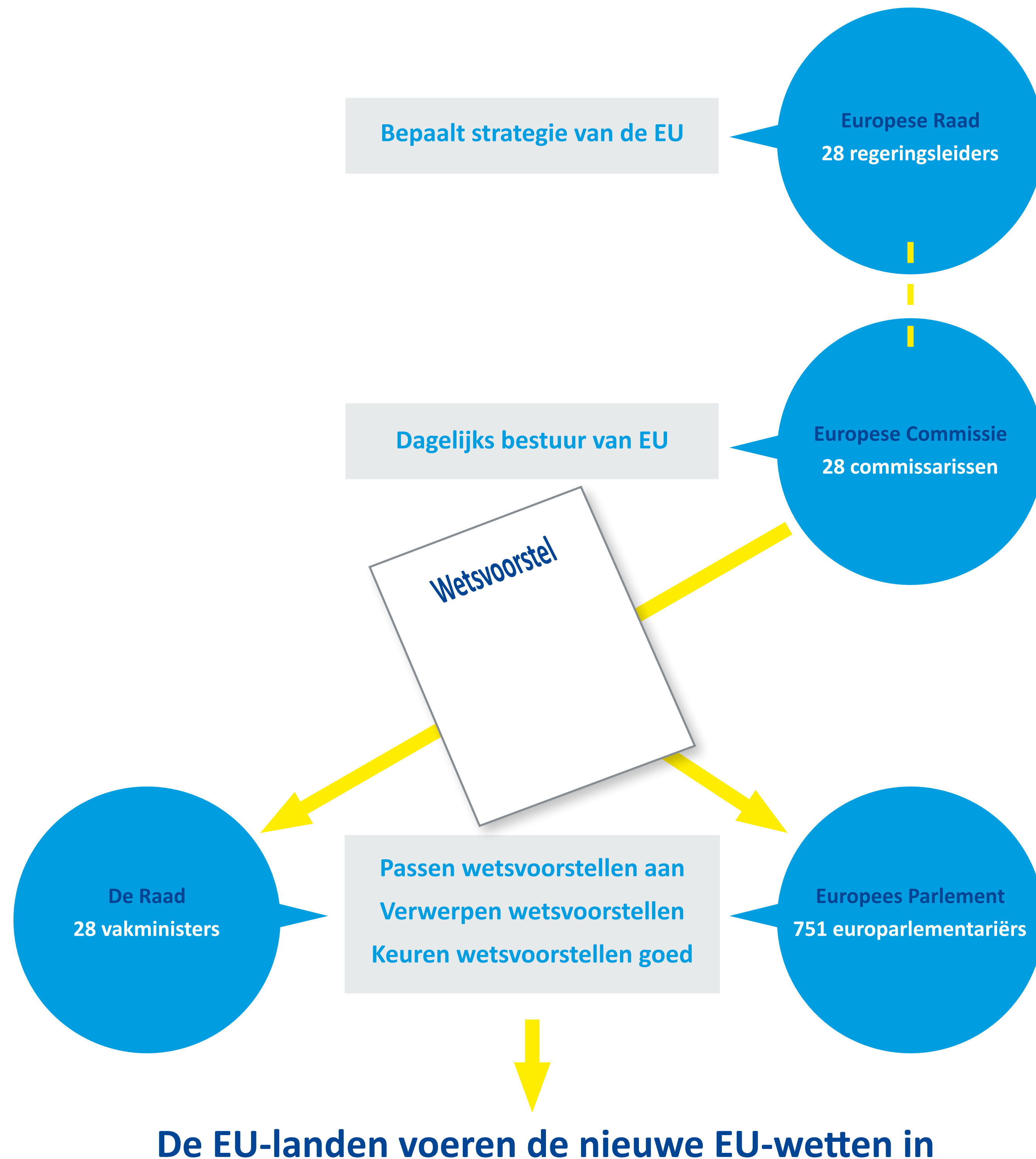

"Europese Wetten"

Als jij een Europese wet mocht maken, wat zou jij dan voorstellen? Welke voordelen en nadelen heeft die wet dan voor alle burgers van de Europese Unie? Kijk ook hier voor de Europese bevoegdheden.

Hoe komt een Europese wet tot stand?

De EU-landen voeren de nieuwe EU-wetten in

"The European Union Explained"

Hallo Angela

Bellen en sms-en binnen de EU is nog steeds te duur!

We spreken daar over volgende week bij de Raad.

Tschüß Mark

Onze conclusie: Binnen de EU moeten mensen kunnen communiceren zonder grenzen.

EUROPESE RAAD

We gaan een wetsvoorstel maken voor de kosten van telecommunicatie.

Van: Europese Commissie
Aan: Europees Parlement, Raad van Ministers
wetsvoorstel
SEND

Ambtenaar bij de COMMISSIE die zich bezighoudt met de digitale agenda.

Onze telecomindustrie wordt te zwaar getroffen. Wij stellen voor...

LIDSTAAT A

LIDSTAAT B

De kosten moeten voor alle EU-burgers gelijk zijn.

RAAD VAN MINISTERS

AKKOORD

EUROPEES PARLEMENT

KRANT
EUROPA MAAKT BELLEN BINNEN EU GOEDKOPER

Invoering in de lidstaten.

Hoofdstuk 3: Voorzitterschap van de Raad van de EU

Elke zes maanden heeft de Raad van de EU een nieuwe voorzitter, elke keer een ander EU-land. Elk voorzittend land stelt zijn eigen agenda/programma op met aandachtspunten: bijvoorbeeld het zorgen voor meer werkgelegenheid voor jongeren of de ontwikkeling van duurzame energie in Europa. Elk half jaar zorgt dit voor frisse, nieuwe ideeën.

Maar veel plannen kunnen niet binnen een halfjaar worden gerealiseerd. Het duurt vaak (veel) langer om van een plan een wet te maken. Daarom werken de voorzittende landen sinds de invoering van het Verdrag van Lissabon in 'Trio´s'. Zo'n trio bestaat uit drie EU-landen die na elkaar voorzitter zijn. Samen hebben zij dus achttien maanden extra invloed op het beleid van de Europese Unie. Nederland vormt vanaf 1 januari 2016 samen met Slowakije (vanaf 1 juli 2016) en Malta (vanaf 1 januari 2017) een trio. Samen maken zij een agenda met speerpunten. Hierna komt weer een nieuw trio.

Wat doet een voorzittend land dan precies?

Het voorzittende land van de Raad zorgt voor een duidelijke agenda en probeert de samenwerking tussen de landen te bevorderen. Het is dan ook zaak om goed te luisteren naar elkaars standpunten en een eerlijke scheidsrechter te zijn. Zo wordt het eigen belang een beetje opzij geschoven voor het algemeen belang.

De Raad ook wel **Raad van Ministers** of **Raad van de EU** genoemd

- **28 vakministers**
- In elf verschillende samenstellingen (landbouw, financiën, milieu enz.)
- Afkeuren, aanpassen of aannemen van wetsvoorstellen samen met Europees Parlement

De belangrijkste taken van de voorzitter

Orde scheppen

Er is een vergadering van de Raad van de EU die niet door Nederland wordt voorgezeten. Welke is dat?

Het voorbereiden en voorzitten van de vergaderingen van de Raad (bijvoorbeeld van landbouw) is de eerste taak van de voorzitter. Hierbij zorgt de voorzitter dat de vergadering ordelijk verloopt, elke minister aan het woord komt en alle regels worden gevolgd. Net als een scheidsrechter op het sportveld. Ook bij vergaderingen van ambtenaren uit alle EU-landen is, tijdens het Nederlandse voorzitterschap, een Nederlandse ambtenaar voorzitter van de vergadering, bijvoorbeeld een vergadering over onderwijs.

Vertegenwoordigen en compromissen zoeken

De voorzitter speelt ook een rol door de belangen van de Raad van de EU bij het Europees Parlement en de Europese Commissie te behartigen. De voorzitter werkt samen met de Commissie en het Parlement om zo te zorgen dat nieuwe wetten makkelijker worden aangenomen. De voorzitter probeert samen met deze instellingen compromissen te vinden.

Organiseren

Daarnaast organiseert het voorzittende land veel verschillende bijeenkomsten in eigen land. Als de organisatie van het voorzitterschap goed verloopt, is dat positieve reclame voor het EU-land dat dan voorzitter is. Nederland wil zich laten zien al een divers en vernieuwend cultureel Europees land. Het voorzitterschap biedt dus de kans om Nederland in het zonnetje te zetten!

Welke Nederlandse gerechten zou jij de Europese gasten voorzetten?

Hoofdstuk 4: Nederlands voorzitterschap

Het Marineterrein bij het Scheepvaartmuseum in Amsterdam is hét visitekaartje van Nederland gedurende het Europese voorzitterschap. Van januari tot en met juni 2016 worden hier allerlei vergaderingen en evenementen georganiseerd: ongeveer 150 vergaderingen waarbij 25.000 ambtenaren uit de gehele EU naar Amsterdam komen. Dat vergt veel voorbereiding. Het Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken coördineert het Nederlands voorzitterschap.

Hier gebeurt het!

In Amsterdam komt de Raad maar liefst elf keer bij elkaar in verschillende samenstellingen (landbouw, finaniën, milieu enz). Deze elf vergaderingen zijn verdeeld over drie blokken van twee weken. In deze vergaderingen worden onder andere wetsvoorstellen besproken die door de Europese Commissie zijn geschreven. De Europese Commissie overlegt bij het maken van zo´n wetsvoorstel uitgebreid met ambtenaren uit andere EU-landen, lobbygroepen, burgers en andere belanghebbenden. Denk bijvoorbeeld aan de etikettering van voedselproducten. Wat moet er op het etiket staan? Zitten er noten in? Gluten? Hoeveel zout, suiker en vet?

Ook de vertegenwoordigers van de nationale parlementen van de EU-landen komen bij elkaar, maar niet in Amsterdam. Dit gebeurt in de Ridderzaal van Den Haag en wordt georganiseerd door de Eerste en Tweede Kamer. **www.parleu2016.nl**

Nu begrijp je misschien beter waarom er zoveel vergaderingen en evenementen plaatsvinden.
Er zijn immers veel onderwerpen, veel doelstellingen, en veel partijen die mee willen praten.

Bekijk hoe Ierland en Letland zich presenteren. Maak nu zelf een poster, Powerpoint presentatie of promotiefilmpje voor Nederland!

Voorzitterschap Ierland, 2013

Voorzitterschap Letland, 2015

Inhoud

Nederland is al een ruim een jaar voordat het voorzitterschap van de EU begint bezig met voorbereidingen. Hierbij spelen de begrippen *dienen, besparen en versoberen* een belangrijke rol. Zo wordt het logo van het voorzitterschap van Nederland uit 2004 weer hergebruikt in 2016. De meeste vergaderingen vinden plaats in Amsterdam, op één plek; dit brengt minder kosten met zich mee.

Speerpunten

Nederland wil gedurende het voorzitterschap de volgende speerpunten onder de aandacht brengen:

Vernieuwen, innovatie

De werkloosheid in Europa blijft hoog, vooral onder jongeren. Het creëren van banen is belangrijk en de economie dient zich te vernieuwen. Zo kunnen we als EU concurreren met de rest van de wereld. Een voorbeeld van zo´n innovatief voorstel dat Nederland gedurende zijn voorzitterschap wil benadrukken is de zelfrijdende auto. Ook andere initiatieven wil Nederland laten zien, zoals digital mile: start-ups op het gebied van digitalisering, IT en social media komen bij elkaar.

Hoofdzaken

De EU moet zich tot de hoofdzaken beperken. Wetten en regels moeten beter, eenvoudiger en makkelijker uitvoerbaar zijn. Hierdoor verminderen de administratieve lasten en kosten voor burgers en bedrijven in de EU. En dat is weer goed voor de economie!

Verbindende Unie

Nederland wil de samenwerking tussen de nationale parlementen en de Europese instellingen versterken. Veel mensen vinden dat zij moeilijk invloed kunnen uitoefenen op de politiek van de EU. Dat moet beter. Het moet makkelijker en duidelijker voor de burgers en maatschappelijke organisaties worden om hun stem te kunnen laten horen in Brussel. De EU moet resultaten boeken die echt relevant zijn voor de burger.

Geef in je eigen woorden weer welk van de bovengenoemde speerpunten jij belangrijk vindt en waarom?

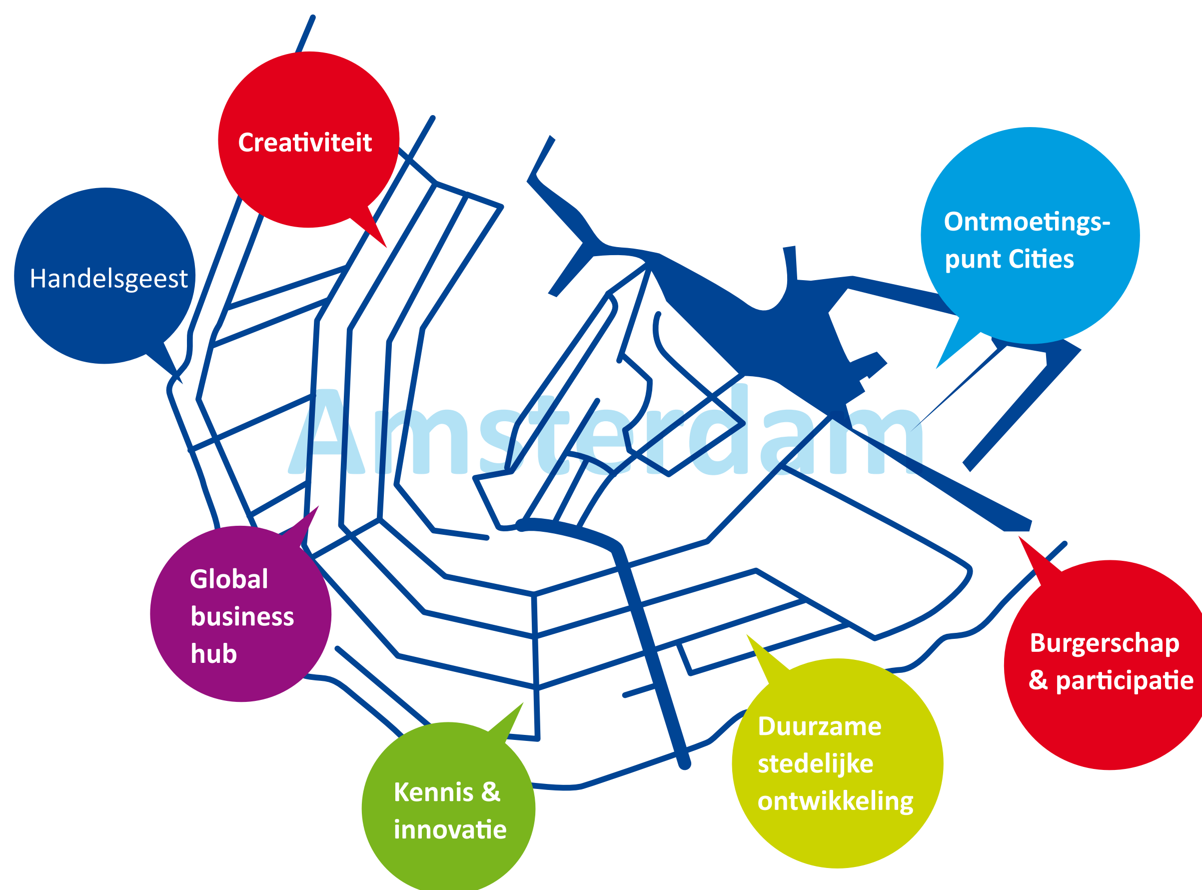

Amsterdam als gastheer

Doordat een groot deel van alle vergaderingen in Amsterdam plaatsvindt, grijpt de gemeente Amsterdam dit voorzitterschap aan om zich als een 'open city' te laten zien.

Een global business hub (een wereldwijd knooppunt voor bedrijven), denk aan de Zuidas;
Kennis en innovatie worden bevorderd, denk bijvoorbeeld bij kennis aan de universiteiten en bij innovatie aan 'crowd control' bij de stadions;
Duurzame ontwikkeling, denk aan het verminderen van auto's in de stad;
Burgerschap & participatie staan centraal, denk aan de gemeentedeelraden of andere manieren waarop de burgers van Amsterdam hun ideeën kunnen uiten.

Ambtenaren en bedrijfsvertegenwoordigers uit de gehele EU kunnen door het deelnemen aan congressen en vergaderingen meer te weten komen over Amsterdam en de Nederlandse wijze van organiseren en besturen. Zelfs de burgemeesters van de Europese hoofdsteden komen naar Amsterdam, het zal er wel druk worden!

Hoofdstuk 5: Hoe kan jij jouw stem laten horen binnen de Europese Unie

Het is belangrijk dat jouw stem gehoord wordt. Thuis, op school, in je gemeente, maar ook in de Europese Unie. Jij kunt op verschillende manieren je stem laten horen binnen Europa. Wij noemen er een paar.

Via het Europees Parlement

In het Europees Parlement, ook wel Europarlement genoemd, zitten 26 personen namens Nederland. Deze personen zijn de vertegenwoordigers van de Nederlandse politieke partijen. Elke Nederlandse partij is aangesloten bij een Europese fractie, wel zo makkelijk dus. In deze Europese fracties zitten, naast de Nederlandse leden, ook leden uit de andere EU-landen.

Hieronder zie je een overzicht van de Europese fracties. Zoek op welke Nederlandse partij erbij hoort. Tip: ga naar www.europeesparlement.nl

	Europese fracties	Nederlandse partij
S&D	*Fractie Progressieve Alliantie van Socialisten en Democraten (S&D)*	
	Fractie Europese Volkspartij (EVP)	
ECR	*Europese Conservatieven en Hervormers (ECR)*	
GUE/NGL	*Europees Unitair Links/Noords Groen Links (GUE/NGL)*	
ENF	*Europa van Naties en Vrijheid (ENF)*	
	Groenen/Europese Vrije Alliantie (Groenen/EVA)	
	Alliantie van Liberalen en Democraten voor Europa (ALDE)	

Maar gelukkig hoef je niet al deze Europese fracties te onthouden. Tijdens de Europese verkiezingen kies je (als je minimaal 18 jaar bent ;-)) gewoon jouw Nederlandse partij.

Via lobbygroepen voor jongeren, bijvoorbeeld de Nationale Jeugd Raad (NJR)

De jongerenvertegenwoordigers bij de Nationale Jeugdraad (Sjoukje van Oosterhout en Tibbe van den Nieuwenhuijzen) zorgen ervoor dat jouw stem gehoord wordt. Zij trekken het land in om te horen wat jullie belangrijk vinden en geven dit door tijdens de internationale conferenties die zij bezoeken. Daarnaast hebben de jongerenvertegenwoordigers een hele werkgroep van jonge, actieve vrijwilligers achter zich staan. Zij zetten samen acties en projecten op over de EU. De jongerenvertegenwoordigers zitten in panels, zetten enquêtes uit en trekken hun mond open tijdens debatten. Met de input die ze hierbij verzamelen gaan ze met beleidsmakers om tafel om zo de jongerenstem door te laten klinken.

Deze input wordt door hen ook meegenomen naar EU Youth Conferences en vergaderingen van het European Youth Forum. Tijdens het Nederlands voorzitterschap zal in Amsterdam ook zo'n EU Youth Conference worden gehouden. Tijdens een EU Youth Conference komen honderden jongeren uit verschillende EU-landen bij elkaar om aanbevelingen te schrijven voor de Europese Commissie. Hier gaat een groot onderzoek naar de mening van jongeren over een bepaald thema in eigen land aan vooraf. Zo hebben de jongerenvertegenwoordigers bijvoorbeeld onderzoek gedaan naar jeugdwerkloosheid, discriminatie en het verlagen van het stemrecht naar 16 jaar.

Tibbe en Sjoukje

NJR geeft ook gastlessen op school over de EU en het Nederlands voorzitterschap.
Mail hiervoor naar: eucoordinator@njr.nl
Volg ook de EU jongerenvertegenwoordigers op:
Twitter of facebook

Ken jij nog andere lobbygroepen die voor jouw belangen in Europa opkomen?

Via sociale media

Veel politici, ambtenaren en organisaties die betrokken zijn bij het voorzitterschap van Nederland zijn actief op sociale media. Via onder andere Twitter en Facebook kun jij ze volgen en zelfs contact opnemen. Dit kan bijvoorbeeld via **@EPinNL**. Op Twitter is #EU2016NL de officiële # van het voorzitterschap. In het najaar van 2015 zal het Ministerie van Buitenlandse Zaken de website **www.eu2016.nl** in gebruik gaan nemen, waar veel informatie over het voorzitterschap te vinden zal zijn. Ook kun je **www.debatingeurope.eu** met 1 miljoen Europeanen in discussie gaan over allerlei onderwerpen die spelen in de EU. Volg ze op Facebook!

Via een Europees burgerinitiatief

Je kunt ook via een Europees burgerinitiatief een idee aandragen voor een Europese wet.
Het burgerinitiatief moet worden gesteund door minstens één miljoen EU-burgers uit minimaal zeven van de 28 EU-landen. Voor elk van die zeven landen is ook een minimumaantal handtekeningen vereist.
De leden van het burgercomité moeten EU-burgers zijn die oud genoeg zijn om mee te doen aan de verkiezingen voor het Europees Parlement (16 jaar in Oostenrijk en 18 jaar in de overige EU-landen).
Burgerinitiatieven mogen niet door organisaties worden georganiseerd. Organisaties mogen een burgerinitiatief wel promoten of steunen. Kijk **hier** voor meer informatie.

"Hoe zet je een Europees Burgerinitiatief op?"

Via EYE 2016

Laat jouw ideeën over Europa horen aan de Europese besluitvormers! Dat kan op 20 en 21 mei 2016 in het Europees Parlement in Straatsburg. Je ontmoet 7000 jongeren van 16 tot en met 30 jaar uit heel Europa en daarbuiten: kennismaken met andere culturen in een relaxte setting!

Je wisselt ideeën uit met jongeren uit Europa en discussieert met de leden van het Europees Parlement, besluitvormers, belangrijke personen en innovatieve denkers uit de onderzoekswereld, de culturele sector, het bedrijfsleven en het maatschappelijk middenveld.

Jij stelt de Europese agenda vast! Bedenk en formuleer innovatieve oplossingen voor essentiële toekomstvragen. Na het evenement zullen deze ideeën samen worden gebracht in een verslag voor de Europarlementariërs. Jongeren met de beste oplossingen mogen deze toelichten in het Europees Parlement!

Hoe je hieraan mee kan doen, lees je op deze site

EYE 2016
THE EUROPEAN YOUTH EVENT

"TOGETHER WE CAN MAKE A CHANGE"

Come up with ideas for a better Europe

Discuss with European decision-makers

Meet 7000 young people from all over Europe

EUROPEAN PARLIAMENT
STRASBOURG, 20-21 MAY 2016

www.eye2016.eu
facebook.com/EuropeanYouthEvent
@EP_YouthEvent

#EYE2016

European Parliament

Colofon

Deze uitgave is bestemd voor leerlingen in het middelbaar onderwijs die meer willen weten over het EU-voorzitterschap van Nederland. Tevens is deze module digitaal in het Engels verkrijgbaar. De digitale versies van dit werkboek zijn te downloaden via www.europeesparlement.nl

Deze uitgave is ontwikkeld in het kader van het European Parliament Ambassador School programma. Dit gratis lesprogramma is speciaal ontwikkeld door het Informatiebureau van het Europees Parlement in Nederland. Hierin wordt een duidelijk beeld gegeven van de werking, taken en invloed van de Europese Unie. Naast bewustwording helpt dit programma de kennis van Europa op scholen meer te verankeren. Met behulp van dit lesprogramma krijgen de leerlingen inzicht in de historische achtergrond van de Europese samenwerking, leren ze hun eigen mening te beargumenteren over de samenwerking en wordt er ingegaan op de verschillen EU-verdragen en EU-instellingen.

Dit programma past ook binnen de EIO leerlijnen en de ELOS criteria. Er is (digitaal) lesmateriaal ontwikkeld voor respectievelijk de onderbouw en de bovenbouw van het middelbaar onderwijs.
Het lesmateriaal is niet alleen in het Nederlands, maar ook in het Engels, Duits en Frans verkrijgbaar.

Meer informatie via epdenhaag@ep.europa.eu

Auteurs
Anne-Marie Eekhout
Bram Leusink

Tekeningen Eva Hilhorst
Foto's blz12: gemeente Amsterdam
Opmaak www.corps.com

Europees Parlement Informatiebureau in Nederland
Korte Vijverberg 6
NL-2513 AB Den Haag
T 070 313 5400

www.europeesparlement.nl
www.facebook.com/Europees.Parlement.Nederland
twitter.com/EPinNL

Den Haag, september 2015, eerste druk